

AİLE VE MİRAS HUKUKU SAHASINDAKİ İNGİLİZ HARP SONRASI TEŞRİ'İ

Prof. Sabri Şakir ANSAY

Schw. J. Zeitung 1/Mart/ ve 1/8ğustos 1955 nüshalarında Londra Avukatlarından Bay Dr. Frederick Honig İngiliz aile ve miras hukukunda harp sonrası kanunlarında yapılan tâdilât hakkında şu malûmatı vermektedir :

1. AİLE HUKUKU

a) Aile malları

1882 tarihli Married Women's Property Act mer'iyete girmeden evvel hakiki manada bir karı-koca malları rejimi yoktu. Filhakika mülkiyet hakkı bahis mevzuu oldukça karı-koca, hukukî mânada bir ve aynı şahsı ifade ederdi, yani nikâhın aktedilmesi ile kadının mülkiyeti kocaya ait olurdu. 1882 tarihli kanunun mer'iyete girmesinden sonradır ki karı az veya çok müstakillen mülkiyeti üzerinde tasarruf edebilmiştir. Bundan dolayı daha 1882 den önce dahi servetli muhitlerde müstakbel zevceye mamelek teberruunu, bir kerre,, kocanın, kadının mameleki üzerinde tasarrufunu gayri mümkün kılmak ve diğer taraftan karıyı resülmaliden intifaa hasretmek ve onun kapital üzerindeki tasarruf kudretini nez eylemek için sıkı bir tasarruf memnuiyeti ile bağlı kılmak mutad idi. Aynı zamanda karının alacaklıları, bu yolda mahdut surette teberru edilen mülkiyete müdahaleden men edilmişti. Burada bahsedilen mülkiyet tahdidi *restraint upon anticipation* olarak maruftu. Birinci umumî harpten sonra, bir çok hallerde konulan tahditlerin o sırada vukubulan para kıymetinin sukutu neticesi olarak modern münasebetlere uygun olan sermaye yatırımları gayri mümkün kıldığı tezahür etti ve bundan dolayı 1935 de ısdar edilen kanun istikbalde sermaye teberruunun ancak erkeklere bir teberru halinde dahi caiz olabilecek tahditlere bağlanabileceğini tasrih etti. 1949 da çıkarılan bir kanun, bu tarzda mevcut tahditlerin, eğer bu tahditler, erkeğe mülkiyet teberruunda gayri caiz olacak olan tahditleri tecavüz etmekte ise istikbalde hükümsüz ve batıl olacağını emretmek suretiyle bir adım daha ileri gitti.

b) Çocukların nesebinin sıhhati

1937 tarihli Matrimonial Causes Act' mucibince feshi kabil bir evlenmeden doğan çocuklar, muvaffak olmuş bir fesihden sonra ancak evlenmenin aşağıdaki iki sebebin birinden veya öbüründen dolayı butlanına hükmedildiği takdirde nesebi sahih sayılırlardı.

Eğer karı kocadan biri evlenme aktedildiği zamanda akıl hastası idiyse, yahut, müddeaaaleyh karı veya koca evlenme aktedildiği zamanda sari bir cinsi hastalığa tutulmuş idise, 1949 tarihli bir kanun, bugüne kadarki hukuki durumda, feshi kabil bir evlenmeden doğan bütün çocukları feshe hüküm edildikten sonra evlilik halinde (nesebi sahih) saymak suretiyle bir tâdil ihtiva etmektedir. O suretle ki artık istikbalde bir evlenmenin müteaddit fesih sebeplerinin hangisinden dolayı butlanına hüküm edildiğine bakılmıyacaktır. Diğer taraftan bu hüküm, tabii, memnu hısımlık derecesindeki şahıslar arasında veya onaltı yaşından aşağı bir yaşta olanlar arasında aktedilmiş olanlar gibi batıl evlenmelere taalluk etmez. Bu kabil görünüşte yapılan evlenmelerden doğan çocuklar bundan sonra da evlilik dışı sayılırlar.

c) Nafaka mükellefiyeti

aa) 1949 tarihli *Married Women (Maintenance) Act* meriyete girinceye kadar mahkemeler, kocanın infak mükellefiyetinden kaçındığı hallerde karıya haftada ancak azamî miktar olarak 2 Sterling hükmedebiliyorlardı. Bundan böyle azamî miktar olarak haftada 5 Sterling tediyesi emredilebilecektir.

bb) Sahih nesepli çocuklar için caiz olan azamî miktar haftalık 10 şiling iken şimdiden sonra bir sterling 10 Şiling olmaktadır.

cc) Evlilik dışı çocuklar hakkında çocuğun babasının eda etmesi lâzım gelen ve mahkemece tesbit edilecek azamî miktar haftada 1 Sterlingdir. 1/Eylül/1952 den itibaren azamî miktar, evlilik halindeki çocuklar gibi 1 Sterling 10 Şilinge yükseltilmiştir.

Bundan başka şu ciheti kaydetmek lâzımdır ki gerek evlilik halindeki çocuklara ve gerek evlilik dışı çocuklara karşı infak mükellefiyeti şimdiye kadar olduğu gibi ancak 16 yaşın ikmâline kadar değil, çocuğun 21 yaşının ikmâline kadar devam edebilir. Eğer çocuk 16 yaşını ikmâl ettikten sonra bir eğitim evine veya bir yetişme kursuna iştirâk etmekte ise infak mükellefiyeti en yüksek yaş olan 21 yaşına kadar devam edebilir.

d) Evlâd edinme

1949 Tarihli Adoption of Children Act'in meriyete girmesinden beri şimdiye kadar mevcut olan, çocuğun İngiliz tâbiyetinde bulunması şartı kaldırılmıştır. Şimdi eğer çocuk İngiltere'de ikâmetgâh sahibi ise kâfidir. Ve buna göre çocuğun orada daimî surette sâkin olması da lâzım değildir. Evlât edinen, İngiliz tâbiyetini haiz ise çocuk evlât edinilmekte İngiliz tâbiyetini ihraz eder.

Kanunî mirasçılığa gelince bundan böyle evlât edinen ana baba ve evlâtlığa alınan çocuklar birbirlerine karşı tabii çocuklar gibi aynı hukukî durumu haiz olurlar. Evlâtlığa alınan çocuklar tabii çocuklara karşı yahut evlât edinen ebeveynin diğer evlâtlıklarına karşı kendi tabii kardeşleri yahut üvey kardeşleri imiş gibi (ki sonuncuda eğer evlâtlığa alma her iki karı koca tarafından değil de yalnız onlardan biri tarafından vâki olmuş ve diğer çocuklar kendisiyle kan hısımlı bulunmamış ise) aynı hukukî münasebeti haizdirler.

Vasiyet suretiyle mirasçılığa gelince "çocuklara yapılan bir atıl eğer hilâfına bir maksat anlatılmıyorsa evlât edinilen çocuklara da tatbik edilir. Kezalik bir evlât edinilenin akrabasına atıl da evlâtlık, evlât edinenin tabii çocuğu olsaydı evlâtlıkla akraba olacak olan şahıslara bir atılmış gibi tefsir edilmek lâzımdır.

Böylece şimdi evlâtlık evlât edinen ana, babaya karşı tam bir miras hakkını haizdir. Halbuki şimdiye kadar evlâtlığa alma miras hukukuna müteallik hiç bir neticeyi haiz değildi.

e) Boşanma ve butlan dâvaları

aa) Daha önce başka bahiste işaret edildiği üzere 1949 kanunlarından biri İngiliz mahkemelerinin selâhiyetini boşanma ve butlan davalarında genişletmiştir. Karı böyle davaları, şimdiye kadar ancak kocanın İngiltere'de sâkin olması (domiciled) halinde yapabiliyordu. Bundan böyle, eğer karı üç yıldanberi İngiltere'de ikametgâh sahibi idise ve dava açıldığı zamanda da orada ikamet ediyorsa kâfidir. Bilâkis koca ecnebi memlekette değil de İskoçya'da veya kanal adalarında veya Isle of Man de sâkin ise dava ora mahkemelerinde açılmak lâzımdır.

bb) Bundan başka kanun, boşanma ve butlan davalarında ispat bakımından bir tahfif ihtiva etmektedir. Şimdiye kadar karı veya kocaya aralarında evliliğe müteallik hiç bir cinsî münasebet vukubulmadı-

ğına dair zati bir şahadet beyanı suretiyle ispata müsaade edilmemekte idi. Bu memnuiyetin sebebi, karı kocaya zati bir şahadetle, evlilikten doğan (yahut görünüşte doğan) çocukları, evlilik dışı olarak göstermelerine imkân vermeleri arzu edilmediğindendir. Bundan böyle karı kocaya, cinsî münasebetin vuku bulduğu veya bulmadığı yolunda bir isbata müsaade edilmiştir, o suretle ki meselâ şimdi koca kendi zati beyanıyla evlilik içi bir cinsî münasebetin bulunmamasına rağmen isbat ederek zina delilini getirebilir.

2. MİRAS HUKUKU

1952 de ısdar edilen bir kanun, başlıca iki gaye takip eder. Kanun evvelemerde son yıllarda vukubulan para kıymetindeki düşüklüğü nazara alan ve buna uygun olarak hayatta kalan koca veya karıya ait miras hissesini oldukça yükselten hükümleri ihtiva eder. Bundan başka bu kanun ilk defa 1938 de kabul edilmiş olan muaddel mahfuz hisse hakkını, müteveffanın ölümüne bağlı tasarruf bırakmaksızın ölümü hallerine teşmil etmektedir. 1938 tarihli kanuna göre müteveffanın bazı yakın akrabalarına ancak eğer müteveffa bunları doğrudan doğruya veya dolayısıyla ölümüne bağlı tasarrufla mirasçılıktan haric kılınmış ise bırakılan mamelektan bir pay ödenmesi hakkında bir talepte bulunma müsaadesi verilmişti. Şimdiki kanuna göre böyle bir talep, müteveffa ölümüne bağlı bir tasarruf yapmaksızın ölmüş ve mahkeme talep sahibi hakkında "münasip" surette bakım temin edilmemiş olduğu noktai nazarında bulunduğu takdirde dahi yapılabilir.

a) Kanunî Mirasçılık

1925 tarihli bugüne kadar mer'î olan administration of estates Act'a göre hayatta kalan karı veya koca müteveffanın şahsî istimâl eşyasını ve terekenin 1000 Sterling'den ziyadesi üzerinde mutlak tasarrufu ihraz ederdi. Bundan başka karı ve koca ilk bin liranın tediyesinden sonra kalan bakiyenin muayyen % desinde bir emin gibi intifaha sahip olurdu. Bu yüzdenin mikdarı, çocukları, ana baba kardeşler yahut diğer hayatta kalmış başka akrabalar mevcut olup olmadığına bağlı idi. Emin gibi intifa (treuhänderisch) hakkındaki hükümler olduğu gibi baki kalmaktadır; mamafih kanunun 1 (2) seksiyonu eğer çocuklar mevcut ise hayatta kalan karı ve kocaya terekeden ilk 5000 Sterlingin mutlak surette ve çocuklar olmayıp bilâkis hayatta kalmış ana baba, kardeşler yahut yeğenler mevcut ise ilk 20 bin Sterlingin ait olduğunu tasrih eder.

b) Ölüm karinesi (Commorientes)

Kanunî mirasçılık hakkında yukarıki hükümler tatbik sahası buldu-

ğu, yani hiç bir ölüme bağlı tasarruf olmadığı takdirde bundan böyle eğer ölüm "kimin daha önce ölmüş olduğunu şüpheli gösterecek ahval altında vukubulmuş ise" karı kocanın aynı zamanda ölmüş oldukları hakkında bir karine esas olur. Şimdiye kadar 1925 tarihli Law Property Act'ın 184 üncü sectionuna göre daha genç olanın daha yaşlı olandan sonra öldüğüne dair karine cari idi. Bu karine ancak kavi bir mukabil beyyine ile hükümden iskat edilebilirdi ve bu hususta bir mahkeme kararına lüzum görülürdü.

c) Mahfuz hisse hakkı

1938 tarihli Inheritance (Family Provision) Act a göre hayatta kalan kar ve koca, gayri reşit oğul ve evlenmemiş kız, eğer müteveffa ölüme bağlı tasarrufunda onlara, "münasip" bir vasiyette bulunmamış ise müteveffanın terekesinden infak hakkında bir talepte bulunabilirlerdi. Aynı hakkı, akıl hastalığından veya bedeni malûliyetten dolayı yaşama nafakasını temin edemiyen çocuklarda haizdi. Bu kanun hakiki mânada bir mahfuz hisse hakkı kabul etmemiş ise de bu, bir kere mahkeme yapılıp bir talebe mütevakkıf olmasına ve bundan başka talepte bulunmak hakkı olanların çevresi sıkıca tahdit edilmesine göre müteveffaya kendi yakın akrabalarını tamamen mirasçılıktan men etmeğe müsaade eyliyen şimdiye kadarki, hukuki durumun oldukça tahfifini tazammun etmekte. Bundan böyle Interstates, Estates Act'in 7 inci sectionu ile daha başka bir tahfif kabul edilmiştir. Her ne kadar talep hakkını haiz olanların çevresi 1938 tarihli kanuna karşı genişletilmemiş ise de şimdi bu şahıslar kanunen tahakkuk eden mirasçılığa müsteniden veya son arzu halindeki (bütün tereke üzerinden ajan) bir tasarrufla birlikte bu mirasçılığa müsteniden münasip surette nazara alınmamış oldukları takdirde de talepte bulunmak hakkını haizdirler.

Gerek eski ve gerek yeni kanuna göre mahkeme prensip itibariyle ancak bir rant tediyesini emredebilir. Bununla beraber eski kanuna göre ancak tereke 2000 Sterlini mütecaviz olmadığı takdirde toptan bir mikdarın tediyesi emredilebilirken şimdi eğer tereke 5000 Sterlini mütecaviz değilse emredilebilir. Bundan başka yeni kanuna göre bütün senevi varidat mikdarına kadar bir rant tediyesine müsaade edildiği halde eski kanuna göre tereke gelirinin azami % 50 mikdarını tecavüz eden bir rant tediyesi caiz değildi. Nihayet şu ciheti işaret etmek lâzımdır. ki, kanun, muayyen hallerde vasiyetin açılmasından itibaren altı ayın mürrurundan sonra veya kanunî mirasçılığa müsteniden vukubulan tereke tasfiyesi başladıktan sonra talepte bulunacaklara icabeden talebi yapmağa imkân veren bazı usulî müsaadeleri ihtiva etmektedir.

3. AKİT HUKUKU = AKİTLERİN ŞEKLİ

Law Reform (Inforcement of contracts) Act yürürlüğe girinceye kadar beyi akitlerinde mebi'nin kıymeti 10 sterlinge veya ondan fazla bir meblâğa taallük ediyorsa muayyen şekil kaidelerine riayet lâzımdı. Müşteri ya mukavelenin akdini müteakip derhal mebi'i tamamen veya kısmen kabzetmeye veya mahsuben tediyeye veyahutta bayi'a kendisini akdi ifaya mükellef kılan, tarafından imza edilmiş bir vesika vermeğe mecbur idi. Burada zikredilen kanunun mer'iyetinden itibaren bu kabil akitler, mebi'in kıymeti nazara alınmaksızın, bu şekle riayet edilmese dahi lüzum ifade eder. Bundan başka aşağıdaki hallerde yazılı şekil mecburiyeti kaldırılmıştır: Eğer bir tereke kayyım kendi mamelekin-den, tereke idaresinden doğan zarar için bir tazminat ödemeğe mütedair şahsi mükellefiyet taahhüdünde bulunursa; eğer bir üçüncü şahıs, nikâh akdinden dolayı başkalarının lehine olacak tediyeleri yapmak mükellefiyeti altına girerse ve bir mukavelenin yapıldıktan sonraki bir yıl içinde ifa edilememesi halleri bahis mevzuu ise. Kefaletler, kezalik kendilerine istinaden müşterinin beyi' yolu ile gayrimenkul iktisap edeceği mukaveleler bundan sonra dahi yazılı şekle tabidirler.

4. HAKSIZ FİİL HUKUKU

a) Tazminat iddiaları

aa) İşverene karşı tazminat iddiaları

1948 tarihine kadar bir iş veren, işçinin cismanî zarardan dolayı iddialarına karşı bu zararın müddei ile birlikte hizmet münasebetinde bulunan bir işçinin ihmali sebebiyle vukua geldiği itirazını yapabiliirdi. Hal böyle idiye dava tamamıyla reddedilirdi. Bu hukuki kaide, bir işçinin diğer bir aynı hizmet münasebeti içinde bulunan işçinin ihmalden mütevellit rizikoyu otomatik surette üzerine almış olduğu yolundaki dik-kate şayan bir hukuki faraziyyeye istinat ettiriliyordu. Bu pek garip netice-leri mucip oluyordu. Böylece meselâ aynı bir müessesenin işletmesinde çalışan muhtelif tramvay arabalarının şoför ve biletçilerinin "birlikte hiz-met münasebetinde" bulduklarına, aynı müessesenin işletmesindeki muhtelif otobüslerin şoför ve biletçilerin ise aynı hizmet münasebetinde olmadıklarına hükmedilirdi.

1948 tarihinde çıkarılan kanun, "birlikte hizmet münasebeti" itira-

zını ilga etti; o suretle ki bir işçinin kendi iş sahibine karşı diğer bir işçinin ihmâl ile vukua getirilen cismanî zarardan dolayı tazminat davası, üçüncü bir şahsın, ihmâlli bir işçinin iş sahibine karşı olan davasına müsavi tutulmuştur.

bb) Hazineye (Krona) karşı tazminat davaları

1947 tarihine kadar memurların ve başka müstahdemlerin haksız fiillerden dolayı hazine (Kron) mes'ul değildi. Bu itibarla bu kabil dâvalar münferid hâdiseden mes'ul olan şahsın kendisine karşı açılmak mutad idi. Eğer dava kazanılırsa hazine mahkemenin müddealeyhe karşı tesbit ettiği zarar ve ziyan mikdarında ihtiyari bir tazminat öderdi. Hazineye karşı bir hukukî iddia mevcut değildi. 1947 tarihinde çıkarılan kanun, hazinenin bu imtiyazlı durumunu ilga etti. Ve bundan böyle hazineye karşı olan dâvalar haksız fiillerden dolayı hususî şahıslara karşı açılan davalar ile bir tutuldu. Mamafih kanun tahdidi olarak hazinenin posta münakaelerinden veya telefon hizmetinden mütevellit zarar için mes'ul olmadığını tasrih eder. Meğer ki taahhütlü dahili posta bahis mevzuu olsun ; bu halde hazinenin mes'uliyeti posta eşyası kıymetine münhasır olur. Bundan başka hazine bir ordu mensubunun ölümünden veya cismanî zararından eğer ölüm veya cismanî zarar diğer bir ordu mensubunun askerî hizmetin ifası sırasında ika edilmiş ise mes'ul olmaz.

b) Birlikte müessir olan kusurda tazminat mükellefiyeti :

Uzun zamandanberi haksız fiilden mütevellit tazminat iddialarının davacının birlikte bir kusuru mevcut olduğu takdirde redde maruz kalması nisfata aykırı sayılırdı. 1945 tarihinde çıkarılan bir kanun bugüne kadarki hukukî durumda temelli bir değişiklik yaptı. Kanun section (1) (1) şöyle der: "Eğer bir kimse kısmen kendi ve kısmen de bir başkasının kusuruna atfedilen bir zarara duçar olursa zarar görenin kusurundan dolayı, bu baptaki tazminat iddiası redde uğramayacaktır. Bununla beraber ödenecek tazminat zarar hakkında müddeiye düşen mes'uliyet nazara alınmak suretiyle mahkemece haklı ve nisfatlı görünen ölçüde tenzil edilecektir". Kanun ihmâl sözünü section 1 deki prensibin kanunda tesbit edilmiş olan bir ihmâm mükellefiyetine riayet edilmemesi veya hut haksız fiil hukuku bakımından hukuken ehemmiyetli olan diğer mükellefiyetlerin nazara alınmaması halinde dahi tatbik edilmesi lâzım geldiğini açıklamak için kasden kullanmıştır. Yani bazan ihmâl olmaksızın dahi sebebiyet verilen, meselâ muayyen fabrikalar için yahut tehlikeli işlemler için emredilmiş olan tedbirler gibi emniyet tedbirlerinin nazara alınmaması bir mesuliyet doğurabilir.

Yeni kanunun mer'iyete girmesinden sonra gerek müddeinin birlikte müessir bir kusuru yok iken müddealeyhin ödemesi lâzımgelen tazminatı ve gerek müddeinin fiilen zati kusuru olması halinde dahi müddeiye ait olacak miktarı hükümde tesbit etmek mahkemenin vazifesidir. Mahkemeler müddeinin birlikte müessir bir kusuru halinde ödenecek tazminatı serbest takdir dairesinde tesbit ederler ve takdirlerinde yalnız kâmin hareketi çok veyi az sebep olduğu keyfiyetini değil, hangisinin hareketi çok veyi az takbihe şayan (blameworthy) olduğunu da gözönünde tutarlar. Kanunda tasrih edilmiş olan birlikte kusur isnad edilmediği takdirde ödenecek olan tazminat miktarının tayini (Quantification) lüzumu, başlıca, birlikte kusurun kabul edilmemesi halinde ilk derece mahkemesince tesbit edilen tazminat miktarının istinaf mahkemesi kararında doğrudan doğruya kabul edilmesini mümkün kılmak gayesini istihdaf eder.

5. HUSUSİ HAKSIZ FİLLER : İFTİRA

1952 tarihli kanun iftira halindeki tazminat hakkında tatbik edilecek aşağıdaki noktai nazarlar altında icmal edilebilen bazı mühim yenilikleri ihtiva eder.

a) Evvelemirde kanunun 1 seksiyonu, radyo ile nakledilen sözler "dâimi (permanent) şekilde bir neşir" gibidirler. Yani bunların yayınlanması yazılı şekilde yayınlama gibi muamelelere tabidir. Bu benzetişin neticesi şudur ki radyoda nakledilen bir iftira hakiki bir zarar (special damage) iras ettiği ispat edilmeğe dahi gene bir dava ikâmesine sebep olur.

b) İstisnai olarak sözlü iftiraya müsteniden hakikaten bir zarara uğranıldığı ispat edilmeksizin dahi, eğer iftira müddeinin meslekî faaliyeti bakımından şöhretine zarar iras etmeğe salih ise, bir dava açılabilir. Bununla beraber iftiranın hakikaten müddeinin şöhretine taalluk etmesi şarttır. Yeni kanuna göre bundan böyle eğer müddealeyhin kullandığı sözler tamamen umumî surette müddeiyi meslekî san'atında mutazarrır etmeğe salih iseler hakikaten onun şöhreti bakımından veya başka bir münasebetle kullanılmış olsun müsavidir.

c) Kanunun 4 ncü sectionu, müddealeyhin kusursuz (innocent) denilen iftira halinde müddeiye karşı mazur sayılmasını istemek hakkı olduğunu kabul eder. Böyle bir iftizar tazminat iddiası mükellefiyetinden kurtarır. Bir iftira eğer müddealeyh bahis mevzuu sözleri müddeiye atf

kasdiyle yaymadığını ve bu sözlerin üçüncü şahıs tarafından müddeiye müteallik olarak anlaşılabilmesini mucip olan hiç bir vakıanın kendisine malûm olmadığını yahutta o sözlerde bir iftira manası bulunmazdır, kusursuzdur. Bu birazda garip olan kanun metni iki meşhur emsâl hâdiseye işrat etmek suretiyle hakiki değeri ile takdir edilebilir. (ki muharrir bunları nakletmektedir).

(Bu kanunun ihtiva ettiği diğer yenilikler az şumüllü ehemmiyeti haizdirler.

6. MÜRURUZAMAN :

Şimdiye kadar münferit iddialara tatbik edilen müruruzaman müddetleri, müddeaaaleyhin hususî bir şahıs bir âmme müessesesi veya bir devlet işletmesi olup olmadığına bağlı idi. Böylece meselâ hususi şahıslara karşı olan iddialar gerek akitlerden ve gerek haksız fiillerden mütevellit olsunlar umumiyetle altı yıl sonra müruruzamana uğrarlardı. Buna mukabil âmme müesseselerine karşı haksız fiilden doğan iddialarda bir yıl sonra, devlet işletmesine karşı olan iddialarda üç yıl sonra müruruzaman olurdu. Hakikat halde hukuki durum senelerin müruruyle öyle karışmıştır ki daha 1949 da müruruzaman müddetlerinin tevhibi hakkında teklifte bulunulmuş idi.

4/Haziran/1945 de işbu tevhit arzusunu nazarı dikkate alan yeni bir kanun yürürlüğe girdi. Gerek akitlerden ve gerek haksız fiillerden doğan iddiaların müruruzamanları esas itibariyle bundan sonra için dahi altı yıl olarak kaldı. Bununla beraber cismanî zararlardan dolayı tazminat iddialarında cismanî zararın sebebi akte muhalefet veya haksız fiil olsun müruruzaman şimdi mutlak surette üç yıldan ibarettir. Bundan başka yeni kanun, bir şahsın ihmal ile öldürülmesinden mütevellit olarak geride kalanların davalarını şimdiye kadar olduğu gibi öldürülen kimşenin ölümünden sonra geçen 12 aylık müddet içinde ikame edilmesini mecburi kılmayıp ölümden sonraki üç yıllık müddete riayet edilmesini کافی görmüştür. Bunun aksine olarak şimdiye kadar haksız fiilden dolayı ölenin terekesine karşı tevcih edilen tazminat davası eğer müteveffa haksız fiili ölümüne tekaddüm eden altı ay içinde ika etmiş ise ancak terekeye karşı açılabilirdi. Bu lüzum bundan böyle kaldırıldı ve kanunda tesbit edilen müddetler bu kabil davalarda da tatbik yeri buldu.